

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)

SSN Tomasz Przesławski (sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi T. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z.
na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn.
I AGa 288/20,
przy udziale Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 13 listopada 2024 r.,

oddala skargę.

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Adam Redzik

UZASADNIENIE

T. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. (dalej:
„skarżąca”), pismem datowanym na 3 lipca 2024 r. wniosła skargę na przewlekłość
postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie, sygn. I AGa 288/20,
wnosząc o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Apelacyjny
w Krakowie o sygn. I AGa 288/20 nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. zasądzenie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie
na rzecz skarżącej sumy pieniężnej w wysokości 20 000 złotych

W skardze wniesiono także o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Odnosząc się do okoliczności uzasadniających skargę – skarżąca wskazała, że „sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dniu 28 października 2020 r. Od tej pory w sprawie co prawda wyznaczano rozprawy (w dniach: 16.05.2024 r., 26.09.2022 r., 12.09.2022 r., 27.06.2022 r., 09.05.2022 r., 28.03.2022 r., 09.02.2022 r.), jednakże były one z różnych powodów odraczane, z powodów, na które pozwana spółka nie miała wpływu. Co więcej. Także sposób procedowania Sądu był taki, że niejako <<wymuszał>> dalsze niepotrzebne czynności. Tytułem przykładu - Sąd raz zamknął rozprawę pomimo przedstawienia wiarygodnych okoliczności usprawiedliwiających nieobecność przedstawiciela pozwanej. Wskazano Sądowi, że J. G. uległ wypadkowi, tj. schodząc po schodach poślizgnął się i uderzył głową o twardą powierzchnię. O godzinie 8:10 został przyjęty na SO Szpitala Powiatowego w L.. Został skierowany na badanie TK kręgosłupa szyjnego i głowy, na które oczekuje. Przedłożono dokumenty potwierdzające te okoliczności, tj. ich fotokopie. Wskazano, że fakt pobytu J. G. w placówce j.w. w razie stwierdzenia takiej potrzeby można potwierdzić pod numerem telefonu: [...], czego Sąd jak się okazuje nie zrobił, uznając za pewne a *limine* twierdzenia pozwanej za niewiarygodne. W konsekwencji zamknął rozprawę tylko po to, żeby ją otwierać na nowo”.

Pismem z 9 września 2024 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie, a w przypadku jej uznania o przyjęcie mniejszej kwoty odszkodowania. W odpowiedzi na skargę wskazano, że „wniesienie skargi przez stronę pozwaną uznać należy za rażące nadużycie prawa procesowego w rozumieniu art. 4¹ k.p.c., albowiem zasadniczo jedyną przyczyną niezaprzeczalnej długotrwałości postępowania apelacyjnego było zachowanie tej strony polegające na składaniu kolejnych wniosków o odroczenie rozprawy, o wyłączenie sędziów czy wreszcie o zawieszenie postępowania z uwagi na braki w organie zarządzającym. O ile także w przypadku wniosków o odroczenie były one każdorazowo wsparte stosownymi dokumentami, co nie pozwalało na ich oddalenie, o tyle wnioski o wyłączenie sędziów jawiły się jako oczywiście bezzasadne. Poważne wątpliwości,

szczególnie wobec składu osobowego wspólników spółki, budzi także działanie pozwanej polegające na odwołaniu jedynego członka zarządu tuż przed terminem rozprawy i powołaniu nowego wkrótce po osiągnięciu skutku w postaci zawieszenia postępowania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga T. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wniesiona w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuraturę i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725 ze zm., dalej także: „u.s.p.p.”) nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p.p. strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Ustawodawca w art. 2 ust. 2 u.s.p.p. wskazał elementy, które analizuje się oceniając czy postępowanie prowadzone jest przewlekłe. W świetle tego przepisu dokonując oceny uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W świetle brzmienia art. 2 ust. 2 u.s.p.p. należy mieć na względzie okoliczności konkretnej sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; z 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21). Ocena przewlekłości

dokonywana przez pryzmat przesłanek wyartykułowanych w art. 2 ust. 2 u.s.p.p. ma charakter indywidualny. Stwierdzenie przewlekłości nie może być zatem dokonywane wyłącznie przez pryzmat czasu trwania postępowania.

Na potrzeby niniejszego postępowania dokonano analizy akt postępowania toczącego się w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie o sygn. I AGa 288/20.

Akta sprawy wpłynęło do Sądu Apelacyjnego w Krakowie z apelacją skarżącej w dniu 28 października 2020 r. (data prezentaty, k. 318 *verte*).

W dniu 30 października 2020 r. wylosowany został sędzia referent (k. 317).

W dniu 22 grudnia 2020 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek skarżącej o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 319).

Zarządzeniem z 22 grudnia 2020 r. wezwano skarżącą do usunięcia braku fiskalnego apelacji (k. 320).

W dniu 26 stycznia 2021 r. skarżąca uiściła opłatę od apelacji (k. 326),

W dniu 24 lutego 2021 r. wpłynęła odpowiedź na apelację (k. 329).

Zarządzeniem z 3 marca 2021 r. zarządzono doradzenie odpisu odpowiedzi powoda pozwanemu (k. 337).

Pismem z 28 września 2021 r. strona powodowa wystąpiła z wnioskiem o udzielenie informacji o stanie sprawy (k. 340).

Pismem z 13 października 2021 r. strona powodowa wniosła o wyznaczenie terminu rozprawy (k. 345).

Zarządzeniem z 16 grudnia 2021 r. wyznaczono na 9 lutego 2022 r. termin rozprawy apelacyjnej (k. 347).

W dniu 8 lutego 2022 r. wpłynął drogą elektroniczną wniosek skarżącej o odroczenie rozprawy z uwagi na objęcie prokurenta pozwanej kwarantanną w związku z pandemią COVID-19, wraz z dokumentami okoliczność tę uprawdopodobniającymi (k. 353).

Na rozprawie w dniu 9 lutego 2022 r. Sąd postanowił odroczyć rozprawę na 28 marca 2022 r., wzywając jednocześnie skarżącą do uprawdopodobnienia braku możliwości udziału w rozprawie w trybie zdalnym (k. 360).

W datowanej na 4 marca 2022 r. odpowiedzi na wezwanie Sądu skarżąca wskazała, że nie posiada potrzebnych urządzeń do udziału w rozprawie

w trybie zdalnym, załączając informację pozwanej spółki o braku w ewidencji środków trwałych urządzeń typu laptop, komputer, tablet (k. 369).

W dniu 28 marca 2022 r. wpłynął drogą elektroniczną wniosek skarżącej o odroczenie rozprawy z uwagi na objęcie kwarantanną wszystkich osób umocowanych do działania w imieniu skarżącej wraz ze stosowną dokumentacją ZUS (k. 371).

Na rozprawie w dniu 28 marca 2022 r. Sąd postanowił odroczyć rozprawę do 9 maja 2022 r. (k. 376).

Na rozprawie w dniu 9 maja 2022 r. Sąd postanowił odroczyć rozprawę do 27 czerwca 2022 r. Sąd Apelacyjny postanowił także zwrócić się do urzędu pocztowego o objęcie nadzorem doręczenia korespondencji dla prokurenta strony pozwanej (k. 376).

7 czerwca 2022 r. do Sądu wpłynęło pismo procesowe pełnomocnika powoda, w którym wniósł o skierowanie korespondencji do wszystkich uprawnionych do reprezentacji pozwanego zgodnie z KRS, objęcie nadzorem prawidłowości doręczeń przesyłek i rozważenie możliwości zastosowania art. 131 k.p.c. (k. 383).

W dniu 24 czerwca 2022 r. skarżąca osobiście złożyła wniosek o odroczenie rozprawy ze wskazaniem, że prokurent samoistny złożył rezygnację z tej funkcji, która została przyjęta, prezes zarządu natomiast przebywa na zwolnieniu lekarskim (k. 394).

Zarządzeniem z 24 czerwca 2022 r. odwołano termin rozprawy wyznaczonej na 27 czerwca 2022 r., a kolejny termin rozprawy wyznaczony został na 12 września 2022 r. (k. 409).

W dniu 12 września 2022 r. wpłynął wniosek partnerki życiowej Prezesa Zarządu i prokurenta samoistnego skarżącej o odroczenie rozprawy (k. 418).

Na rozprawie w dniu 12 września 2022 r. Sąd nie uwzględnił wniosku skarżącej o kolejne odroczenie rozprawy. Po zamknięciu rozprawy Sąd odroczył publikację wyroku do 26 września 2022 r. (k. 424).

W dniu 19 września 2022 r. do Sądu wpłynął wniosek o otwarcie na nowo rozprawy, do którego dołączono zaświadczenie lekarza sądowego o niemożności stawienia prezesa zarządu na rozprawę w dniu 12 września 2022 r. (k. 425).

Na rozprawie w dniu 26 września 2022 r. Sąd postanowił zamknąć rozprawę otworzyć na nowo (k. 432).

W dniu 23 września 2022 r. do Sądu Apelacyjnego w Krakowie wpłynął wniosek skarżącej o wyłączenie sędziego referenta (k. 434).

Postanowieniem z 27 października 2022 r. oddalono wniosek skarżącej o wyłączenie sędziego (k. 444).

W dniu 29 listopada 2022 r. (data prezentaty SA) wpłynął wniosek skarżącej o uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 27 października 2022 r. (k. 449).

Zarządzeniem z 8 grudnia 2022 r. wezwano skarżącą do uzupełnienia braku fiskalnego wniosku (k. 453).

Pismem datowanym na 3 stycznia 2023 r. skarżąca wniosła o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie obowiązku uiszczenia opłaty od wniosku o uzasadnienie postanowienia (k. 456).

Postanowieniem z 17 stycznia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie zwolnił pozwaną od opłaty sądowej od wniosku o doręczenie odpisu postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 października 2022 r., I AGo 149/22, wraz z uzasadnieniem, w całości (k. 459).

Pismem datowanym na 7 lutego 2023 r. (data prezenty Sądu Apelacyjnego: 13 lutego 2023 r.) skarżąca wniosła zażalenie na postanowienie o oddaleniu wniosku o wyłączenie sędziego (k. 466).

Zarządzeniem z 15 lutego 2023 r. wezwano prokurenta skarżącej o uzupełnienie braku zażalenia (k. 471). Tożsame zarządzenie wydano 17 marca 2023 r. (k. 474).

Postanowieniem z 19 kwietnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie odrzucił zażalenie (k. 478).

W dniu 19 maja 2023 r. Sędzia referent wystąpił z wnioskiem do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie o skierowanie sprawy do rozpoznania w składzie 3-osobowym (k. 485).

Zarządzeniem z 22 maja 2023 r. zarządzono rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów (k. 487).

Pismem z 12 czerwca 2023 r. skarżąca wystąpiła z wnioskiem o zbadanie spełnienia przez dołosowanych do składu sędziów wymogów niezawisłości i bezstronności (k. 494).

Wylosowany do rozpoznania tego wniosku sędzia referent pismem z 28 lipca 2023 r. zażądał wyłączenia go od rozpoznania sprawy (k. 594).

Postanowieniem z 23 sierpnia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie odmówił wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy (k. 597).

Postanowieniem z 7 września 2023 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił wniosek o przeprowadzenie testu niezawisłości i bezstronności (k. 602).

Skarżąca pismem datowanym na 25 września 2023 r. wniosła o doręczenie postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 7 września 2023 r. wraz z uzasadnieniem (k. 607).

Pismem datowanym na 14 listopada 2023 r. skarżąca wniosła zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 7 września 2023 r. w przedmiocie oddalenia wniosku o przeprowadzenie testu niezawisłości i bezstronności (k. 514).

Zarządzeniem z 23 listopada 2023 r. wezwano skarżącą do uzupełniania braku formalnego zażalenia (k. 622).

Pismem datowanym na 22 grudnia 2023 r. skarżąca uzupełniła braki formalne (k. 625).

Zarządzeniem z 10 stycznia 2024 r. zarządzono doręczenie odpisu zażalenia skarżącej pełnomocnikowi strony powodowej (k. 627).

Postanowieniem z 14 marca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił zażalenie (k. 631).

Pismem datowanym na 15 marca 2024 r. strona powodowa wniosła o przyspieszenie rozpoznania sprawy (k. 632).

Pismem z 25 marca 2024 r. powód zwrócił się o informację w sprawie terminu rozprawy (k. 637).

Zarządzeniem z 4 kwietnia 2024 r. wyznaczono termin rozprawy na 16 maja 2024 r. (k. 639).

Pismem datowanym na 11 kwietnia 2024 r. skarżąca wniosła o doręczenie postanowienia z 14 marca 2024 r. z uzasadnieniem (k. 644).

Pismem datowanym na 10 maja 2024 r. skarżąca poinformowała o wystąpieniu braków w organie spółki uniemożliwiających jej działanie i wniosła o zawieszenie postępowania (k. 647).

Sąd Apelacyjny w Krakowie postanowieniem z 16 maja 2024 r. zawiesił postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c. (k. 655).

Zarządzeniem z 16 maja 2024 r. wyznaczono termin rozprawy na 8 lipca 2024 r. (k. 656).

W dniu 5 czerwca 2024 r. pozwana wniosła o podjęcie postępowania z uwagi na ustanie przyczyny zawieszenia (k. 667).

Postanowieniem z 5 czerwca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie ustanowił kuratora dla skarżącej (k. 673).

Na rozprawie w dniu 8 lipca 2024 r., po podjęciu postępowania, Sąd Apelacyjny w Krakowie wydał wyrok (k. 696).

Przedstawiony powyżej przebieg postępowania apelacyjnego nie daje podstaw do przypisania Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Wydłużony czas trwania postępowania był spowodowany aktywnością skarżącej, która wielokrotnie wnosiła o odroczenie wyznaczonego przez Sąd Apelacyjny w Krakowie terminu rozprawy. Nie można także pominąć, że w sytuacji, gdy oddalano wniosek o odroczenie rozprawy, skarżąca wystąpiła z żądaniem wyłączenia sędziego referenta, wnosząc kolejno o uzasadnienie tego postanowienia, zwolnienie od kosztów sądowych, oraz zażalenie na to postanowienie. Po wyznaczeniu dodatkowych sędziów do rozpoznania sprawy skarżąca wystąpiła z wnioskiem o zbadanie spełnienia przez dołosowanych do składu sędziów wymogów niezawisłości i bezstronności. Skarżąca wniosła także w toku postępowania o jego zawieszenie, informując sąd o wystąpieniu braków w organie spółki uniemożliwiających jej działanie. Sąd Apelacyjny w Krakowie podejmował czynności sprawie i w rozsądnych granicach czasowych, a aktywność strony powodowała konieczność dodatkowych działań sądu, co miało bezpośredni wpływ na czas trwania sprawy. Nie można obciążać sądu orzekającego w sprawie, za to, że strona aktywnie korzysta z przysługujących jej uprawnień, wymagających określonej aktywności sądu, które z kolei faktycznie przedłużają czas trwania postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 listopada

2020 r., I NSP 163/20). Biorąc te wszystkie okoliczności pod uwagę należy przyjąć, że w ocenianej sprawie nie doszło do przewlekłości postępowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p., oddalił skargę.

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Adam Redzik

[SOP]

[ał]